

[Ivar Nørgaard.]

get i sådanne møder, fået at vide, at finnerne helt målbevidst arbejdede på at blive fuldgyltige medlemmer af den økonomiske union, hvilket altså nu også er bevist.

Hvis man endelig skulle pege på et nordisk land, som måske endog til det allersidste har skabt vanskeligheder ved dannelsen af denne union, så må det blive det borgerligt styrede Norge. Der er for mig ingen tvivl om, at Norges statsminister ligesom den danske har en meget positiv holdning til dannelsen af en nordisk økonomisk union, men det er, som om den norske statsministers medministre ligesom har artikulert deres modstand i højere grad, end den danske statsministers medministre har gjort det, hvis de skulle være en skepsis. Men det lykkedes altså at få et resultat bjærgt i land, og jeg er ikke i tvivl om, at en meget væsentlig årsag hertil er, at ingen regering i dag tør tage ansvaret for, at den nordiske økonomiske union ikke bliver til noget.

Hele tiden og også på det seneste har man fremhævet vort forhold — og vort fremtidige forhold — til fællesmarkedet som noget, der skulle kunne være til hinder for, at vi danner en nordisk økonomisk union. Under de første bestræbelser for at danne en nordisk økonomisk union var disse argumenter knap så stærke, for da lå det jo klart, at franskmændene ikke ønskede at få udvidet fællesmarkedet. Men efter at de Gaulle trak sig tilbage, har man som modargument mod dannelsen af en nordisk økonomisk union fremført, at nu var chancerne for medlemskab af fællesmarkedet store, og at man måske kunne skade disse chancer, hvis man arbejdede videre med den nordiske økonomiske union.

Hertil må jo for det første siges, at ingen mennesker, hvad enten de sidder i regering eller i opposition, på nuværende tidspunkt kan have nogen som helst vished med hensyn til, hvordan forhandlingerne mellem fællesmarkedet og England kommer til at gå. Det er jo en klar forudsætning for vor optagelse i fællesmarkedet, at den sker samtidig med Englands, og efter alt, hvad man kan få oplyst ved samtaler med engelske politikere og erhvervsfolk, med fællesmarkedspolitikere og erhvervsfolk, så ligger det i det mindste særdeles uklart, om man kan nå frem til en fælles holdning, der gør det muligt for Eng-

land at gå ind. Det ligger også uklart, selv om den politiske vilje skulle manifestere sig efter det engelske valg, hvilke betingelser der bliver tale om, og det er helt åbenbart, at der er en chance eller risiko — alt efter hvordan man bedømmer det — for, at forhandlingerne herom vil trække i langdrag, altså også efter det engelske valg.

Hvis det så endelig skulle gå sådan, at man nåede til enighed, hvilket er særdeles usikkert, så er det næsten helt givet, at man vil komme ind i en temmelig lang overgangsperiode, og som vi hørte det fra markedsministeren her til formiddag, så indtager Kommissionen i Bruxelles den holdning, at de overgangsperioder, man bliver enig med englænderne om, også skal gælde for andre ansøgende lande. Jeg kan derfor fuldt ud tilslutte mig den vurdering, markedsministeren anlagde i formiddags; jeg vil endda sige, at den efter min opfattelse var en smule mere optimistisk end min.

Men selv om vi anlægger markedsministerens — efter min opfattelse noget optimistiske — vurdering af udviklingen i fællesmarkedet, så er det altså åbenbart, at der vil gå flere år, før der bliver tale om, at vi skal tage stilling til endeligt medlemskab af en sådan fælles europæisk ordening, og derfor falder argumentet, som stadig fremføres om, at vores mulighed for optagelse i fællesmarkedet skulle blive generet af en tilslutning til Nordek, efter min mening væk. Det er lykkedes embedsmændene at opbygge ordninger, som på en særdeles hensigtsmæssig måde tilgodeser de ønsker, vi kunne have om, selv om disse fugle på taget skulle komme ned, at beholde den fugl, vi har i hånden, nemlig Nordek, og indrette os med den på en sådan måde, at vi senere kan forene denne fugl med dem på taget. Det har også den fordel, at hvis de fugle, der er på taget, skulle flyve op i den blå luft, så har vi stadig en fugl i hånden.

Jeg finder det særdeles hensigtsmæssigt, at man har fundet frem til et kompromis om toldunionens etapevise gennemførelse på den måde, at vi fra 1972 gennemfører toldnedsættelser, som både betyder en tilnærmelse til den nordiske tarif og til fællesmarkedets ydre toldsætser. Derved er vi kommet ud af det dilemma, som har været omtalt fra flere sider, at blot det, at man